

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 38/03-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť REHOS, mestského podniku „v likvidácii“, Bratislava, Nám. SNP 2, zastúpeného advokátkou JUDr. G. Z., B., vo veci porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 118/01, postupom a rozhodnutím Krajského súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 330/95 a postupom a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 7/93 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť REHOS, mestského podniku „v likvidácii“, Bratislava v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupmi a rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 10 C 7/93 a Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 13 Co 330/95 o d m i e t a ako podanú oneskorene.

2. Sťažnosť REHOS, mestského podniku „v likvidácii“, Bratislava v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho

rozhodnutím sp. zn. 4 Cdo 118/01 v časti, v ktorej tento súd odmietol dovolanie sťažovateľa, o d m i e t a z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. Sťažnosť REHOS, mestského podniku „v likvidácii“, Bratislava v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho rozhodnutím sp. zn. 4 Cdo 118/01 v časti, v ktorej tento súd zamietol dovolanie sťažovateľa, o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

4. Sťažnosť REHOS, mestského podniku „v likvidácii“, Bratislava v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupmi a rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 10 C 7/93, Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 13 Co 330/95 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4 Cdo 118/01 o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 7. januára 2003 doručené podanie REHOS, mestského podniku „v likvidácii“ (ďalej len „sťažovateľ“), so sídlom v Bratislave, Nám. SNP 2, označené ako „Sťažnosť proti porušovaniu základných práv podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky“. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy vo veci jeho žaloby o neplatnosť dohody o vydaní veci podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov v spojení so žalobou proti sťažovateľovi (žalovaný v prvom rade) o vypratanie nehnuteľnosti.

Sťažovateľ tvrdí, že je daná právomoc ústavného súdu, čo odôvodňuje nasledovne:

„Proti rozsudku NS SR nie je prípustný opravný prostriedok. Sťažovateľ týmto vyčerpал opravné prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje a iné právne prostriedky už nemá. Právomoc ÚS SR je daná podľa čl. 127 ods. 1 posledná veta Ústavy SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v danej veci už nie je daná právomoc všeobecného súdu, ktorý by chránil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu jej zákonného práva na vlastníctvo a jeho ochranu a práva na spravodlivý proces – ústavou zaručených práv.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie sťažnosti vyhovel a vydal tento nález:

„Najvyšší súd SR v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Cdo 118/01, ďalej Krajský súd v Bratislave (predtým Mestský súd v Bratislave) v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 13 Co 330/95 a Okresný súd Bratislava I (predtým Obvodný súd Bratislava I) v konaní vedenej pod sp. zn. 10 C 7/93 porušili právo sťažovateľa na poskytnutie súdnej ochrany zaručenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vo veci ochrany vlastníckeho práva, porušili právo sťažovateľa domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde tým, že medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdov pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej nevyplýva logický vzťah pre rozpory a neúplnosť, čím sú rozsudky nepreskúmateľné a zmätočné, pretože neboli vyhodnotené všetky dôkazy a závažné tvrdenia sťažovateľa bez uvedenia prečo tak súdy neurobili a tým, že právne závery súdov sú v extrémnom nesúlade z vykonanými skutkovými zisteniami, hodnotenie dôkazov a odôvodnenie rozsudkov je v rozpore s § 132 a s § 157 ods. 2 OSP. Ďalej, uvedenými rozhodnutiami došlo k nezákonnému odňatiu majetku sťažovateľa a tým súdy porušili ústavné právo sťažovateľa vlastniť majetok, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR došlo k porušeniu práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a tiež k odňatiu práva domáhať sa súdnej ochrany a práva na spravodlivý a zákonný proces keď NS SR nevyhodnotil porušenia ústavných procesných princípov a predpisov najmä opomenutie dôkazov súdmi, opomenutie vyhodnotiť argumentácie

sťažovateľa v základnej otázke originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva a vyhodnotenia argumentácie o neurčitosti právneho úkonu – dohody o vydaní veci ako základného rozporu v určení predmetu vlastníctva rodiny P. a s tým súvisiacich práv účastníkov, predmetu vydania a predmetu vypratania na základe súdneho výroku, čo zakladalo povinnosť Najvyššieho súdu SR zaoberať sa vecou celou, pretože rozhodnutie a konanie rozhodnutiu predchádzajúce trpí zmätočnosťou.

Ústavný súd rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 4 Cdo 118/01 – zo dňa 29. 5. 2002, rozsudok Krajského súdu (Mestského súdu) v Bratislave č. k. 13 Co 330/95-144 a rozsudok Okresného súdu (Obvodného súdu) Bratislava I č. k. 10 C 7/93 – 87 zo dňa 5. 5. 1995 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Porušovatelia základného práva sú povinní sťažovateľke zaplatiť náhradu trov konania.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv a slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 citovaného zákona sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

1. Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupmi a rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn.

10 C 7/93 a Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 13 Co 330/95. Keďže ústavný súd konštatoval, že tieto konania boli právoplatne skončené, bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako podanú oneskorene.

2. Sťažovateľ namietal, že mu bolo „odňaté právo domáhať sa súdnej ochrany“ v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsahom základného práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). K odopretiu súdnej ochrany preto nedochádza, ak osobe bolo umožnené domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na prvostupňovom súde, odvolacom súde a napokon na dovolacom súde, za predpokladu, že tieto súdy vo veci riadne konali a rozhodli (I. ÚS 62/97).

Uvedené skutočnosti vylučujú akúkoľvek súvislosť s možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 118/01, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Sťažovateľ ďalej namietal, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd nevyhodnotil porušenia ústavnoprocených princípov, medzi ktoré patrí „právo na spravodlivý proces pri rešpektovaní zákonov, ako procesno právnych (v danej veci Občianskeho súdneho poriadku), tak hmotno právne (v danej veci Občiansky zákonník, vtedy platný Hospodársky zákonník, ale aj zákon č. 87/1991 Zb.)“, ako aj to, že bez ohľadu na úpravu prípustnosti dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky mal v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku považovať dovolanie za prípustné, keďže rozhodnutie a konanie rozhodnutiu predchádzajúce trpí zmätočnosťou.

V konaní pred ústavným súdom môže sťažovateľ uplatniť len také porušenie základných práv a slobôd, ktoré nechráni iný súd v rozsahu svojej ústavnej právomoci podľa čl. 142 ods. 1 ústavy. Ústavný súd je oprávnený posúdiť prípadnú neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo

k porušeniu procesnoprávnych princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Ak všeobecný súd postupuje v súlade s procesnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a ústavný súd nezistí žiadne pochybenie v konaní pri preskúmvaní dovolania, odmietne sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok svojej právomoci.

Keďže zo sťažnosti sťažovateľa nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by zakladali právomoc ústavného súdu, a keďže ústavný súd zistil, že dovolací súd pri zamietnutí dovolania postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom (nezistil vady konania uvedené v § 237 Občianskeho súdneho poriadku a považoval dovolanie za neprípustné), neboli splnené základné predpoklady založenia právomoci ústavného súdu. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci konať vo veci.

4. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože podľa neho označenými rozhodnutiami súdov došlo k nezákonnému odňatiu jeho majetku.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu“.

Ochranu vlastníckemu právu pred jeho ohrozením alebo porušením zásadne poskytujú všeobecné súdy (I. ÚS 132/93, I. ÚS 36/96). Pokiaľ sa sťažovateľ domáha v návrhu nálezu ústavného súdu vyslovenia porušenia jeho vlastníckeho práva upraveného v čl. 20 ods. 1 ústavy, nie je daná právomoc ústavného súdu vo veci konať.

Začatie konania pred ústavným súdom na základe sťažnosti právnickej osoby vo veci ochrany jej vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy predpokladá okrem existencie jej vlastníckeho práva súčasne taký procesný postup všeobecného súdu v konaní o ochrane vlastníckeho práva, ktorým by sa porušilo niektoré základné právo upravené v čl. 46 až 50 ústavy (I. ÚS 43/97).

Keďže z uvedených skutočností nevyplývalo, že k takému porušeniu procesného postupu v konaní všeobecných súdov pri ochrane vlastníckeho práva došlo, bolo potrebné, aby ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti pre nedostatok právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2003